

NIEUWSBRIEF VOOR BESTUURDERS EN MEDEWERKERS BETROKKEN EN ACTIEF IN HET BEROEPSONDERWIJS

JANUARI 2021

BESTE LEZER,

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief voor en door vertegenwoordigers van de vakbonden die betrokken zijn bij het beroepsonderwijs. Suggesties, tips en bijdragen zijn van harte welkom. Deze kunt u sturen naar: **Isabel Coenen**. Veel leesplezier.

INHOUD

1. Ontwikkelingen in de sectorkamers en SBB
2. Ontwikkelingen in de BBL
3. Nieuwsberichten

1. ONTWIKKELINGEN IN DE SECTORKAMERS EN SBB

➔ IMPACT COVID 19 OP DE POSITIE VAN JONGEREN OP DE ARBEIDSMARKT

Begin december 2020 publiceerde UWV en SBB nieuwe Basiscijfers Jeugd. Het aantal jongeren dat in de WW terechtkwam is van januari tot eind oktober fors toegenomen.

Jongeren verliezen als eerste hun baan

Dit komt doordat zij vaak werken met een tijdelijk contract. Ook werken veel jongeren in de detailhandel, de horeca en de evenementenbranche. Deze sectoren zijn hard getroffen.

Basiscijfers Jeugd

Met de Basiscijfers Jeugd brengen SBB en UWV viermaal per jaar in kaart wat de ontwikkelingen zijn op de regionale arbeidsmarkt. Ook zijn de ontwikkelingen per opleidingsniveau, regio en sector te volgen.

Bekijk de dashboards Basiscijfers Jeugd

Meer informatie: [Jongeren-sterk-geraakt-door-coronacrisis](#)

FNV.NL

➡ SPECIALISTISCH VAKMANSCHAP BIEDT KANSEN

Op 15 december spraken vertegenwoordigers vanuit het beroepsonderwijs, bedrijfsleven en studenten over de dynamiek en kansen in het specialistisch vakmanschap voor studenten en volwassenen. Het SBB Meld- en expertisepunt kan kleinschalige branches in het onderwijsveld hierbij ondersteunen.

[Kijk het evenement terug](#) (externe link)

[Bekijk een korte animatie met de activiteiten in 2020](#) (externe link)

[Bekijk de opleidingstool voor een leven lang ontwikkelen](#) (externe link)

Zie ook: [Event-specialistisch-vakmanschap](#)

➡ SBB EN UWV BRENGEN KANS- EN KRIMPBEROEPEN OP HET NIVEAU VAN SKILLS EN KWALIFICATIES IN BEELD

SZW heeft UWV en SBB gevraagd om een voorstel in te dienen om informatie over beroepen en kwalificaties te verkrijgen met actuele en relevante informatie over skills en scholingsmogelijkheden. Deze informatie moet arbeidsmarktprofessionals ondersteunen in hun werk. Van belang is te laten zien welke opleidingseenheden en scholingsmogelijkheden er zijn in regio's/sectoren, maar ook waar er een grote mismatch is tussen gevraagde en beschikbare vakkrachten. Hiermee is een bedrag gemoeid van plm. 5 miljoen euro voor 2021 en 2022 (uit derde steun- en herstellepakket). Er wordt een gezamenlijke projectstructuur opgezet. Het voorstel zal in bestuur SBB worden besproken en voorafgaand hieraan in het vakbondsoverleg beroepsonderwijs. Meer informatie [Isabel Coenen](#).

➡ KANS OP WERK

Kans op werk is dit jaar vervroegd gepubliceerd om studenten zo goed mogelijk te kunnen informeren. SBB volgt nauwgezet alle relevante ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. In de komende periode verschijnen er nieuwe cijfers die aan de basis van Kans op werk liggen, zoals een nieuwe raming van het CPB.

Afhankelijk van de impact van nieuwe maatregelen en ontwikkelingen vindt in de periode december 2020 - maart 2021 een actualisatie van [Kans-op-stage-leerbaan-en-werk](#) plaats.

➡ KWALIFICATIESTRUCTUUR MBO

Minister Van Engelshoven informeert de Tweede Kamer over de haar ideeën over de toekomst van de kwalificatiestructuur in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Uitgangspunt daarbij is het behoud van de huidige structuur voor volwassenen en studenten, met meer ruimte voor maatwerk en keuzes. De FNV heeft via de SBB inbreng voor deze brief geleverd, zoals behoud van civiel effect, makkelijker tussentijds kunnen switchen en ruimte voor wat mensen al kunnen. Dit zit er nu beter in. Lees meer in de brief: [Toekomstperspectief-kwalificatiestructuur](#)

➡ EVALUATIE CROSS-OVERS

Cross-overs kunnen een bijdrage leveren aan het sneller kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Zorgelijk is het feit dat er ook een aantal cross-overs worden ontwikkeld waarvoor de vraag op de arbeidsmarkt gering is. Daardoor worden er nu studenten opgeleid in een richting met weinig arbeidsmarktperspectief. De FNV vindt het belangrijk dat de sectorkamers en marktsegmenten de ontwikkelingen van de cross-overs kritisch volgen en dat hun rol bij de vaststelling wordt versterkt.

[Evaluatie-experiment-cross-over-kwalificaties-voortgangsrapportage-2020](#)

2. ONTWIKKELINGEN IN DE BBL

➡ SBB ONDERSTEUNT REGIONALE MOBILITEITSAANPAK

Door de coronacrisis verkeren mensen in onzekerheid omdat ze hun baan dreigen te verliezen of omdat ze die recent hebben verloren. Om deze doelgroep zoveel mogelijk naar een nieuwe baan te begeleiden bundelen een aantal partners, waaronder de FNV, mbo-raad en werkgeversorganisaties hun krachten in een nieuwe regionale mobiliteitsaanpak. Dit doet ieder vanuit de eigen inzet, expertise en verantwoordelijkheid. De aanpak is een initiatief van de minister en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die dit met extra middelen ondersteunt.

Concrete bijdrage SBB bij de mobiliteitsaanpak

- Inzicht bieden in leermogelijkheden bij erkende leerbedrijven, met onder meer [Leerbanenmarkt.nl](#) en via de [Regionaal-adviseurs-onderwijs-arbeidsmarkt](#)

- Informatie geven over [Mbo-certificaten](#)
- Informeren van leerbedrijven, werkenden en werkzoekenden, begeleiders van trajecten en scholen over bestaande opties om via het mbo een mbo-diploma, [Praktijkleren-met-de-praktijkverklaring-in-het-mbo](#) of [Mbo-certificaten](#) te halen.
- Informeren over kansrijke sectoren met [Feiten-en-cijfers](#) over de arbeidsmarkt en beroepen.

Lees ook: [Partners-slaan-handen-ineen-om-kans-op-baan-te-vergroten](#)

➡ EXTRA MIDDELEN VOOR PRAKTIJKLEREN VIA HET MBO

In het kader van het crisis- en herstellepakket komen er extra financiële middelen beschikbaar een verkort traject te doen in het mbo. Het gaat om praktijkleren in het mbo, via de derde leerweg (niet bekostigd door OCW) waarbij praktijkleren bij een erkend leerbedrijf, gecombineerd wordt met onderwijs in het mbo. **Daardoor kunnen mensen die met werkloosheid worden bedreigd of werkloos zijn versneld een mbo-diploma, een mbo-certificaat of een praktijkverklaring gericht op nieuwe baan.** Hiervoor komt 63 miljoen euro beschikbaar. Dit budget kan worden gebruikt door de regionale mobiliteitsteams als ook door gemeenten en UWV in aanvulling op hun reguliere dienstverlening.

Het gaat om de volgende trajecten:

Mbo-certificaten

Hierbij gaat het om onderdelen van een mbo-opleiding met een zelfstandige betekenis op de arbeidsmarkt waaraan OCW, op advies van onderwijs en sociale partners, een mbo-certificaat heeft verbonden en waarbij leren en werken kan worden gecombineerd. De kandidaat krijgt een betaalde baan in het bedrijf en heeft daarnaast les op school.

Praktijkleren-met-de-praktijkverklaring-in-het-mbo

Praktijkleren op maat is bedoeld voor mensen voor wie het behalen van een volledig mbo-diploma (incl. entreeopleiding) of een mbo-certificaat vooralsnog niet haalbaar lijkt. De werkende of werkzoekende leert op de werkplek en wordt daarbij intensief begeleid. Het geleerde wordt vastgelegd in een praktijkverklaring die door de sector wordt erkent. Het is de bedoeling dat voor de beoogde deelnemers aan het opleidingstraject wordt voorzien in een vorm van inkomen, waarbij productieve arbeid cao-conform wordt beloond.

Diplomagericht traject

Bij een diplomagericht traject voert de kandidaat werkprocessen uit in het leerbedrijf, aangevuld met relevante lessen en examens. Deze mbo-opleidingen worden uitgevoerd in de derde leerweg, die niet door OCW wordt bekostigd, waardoor er meer maatwerk mogelijk is. De derde leerweg is een aanvulling op de mogelijkheid om een diplomagerichte mbo-opleiding te volgen via de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) of het beroep opleidende leerweg (bol), die door OCW worden bekostigd.

De middelen voor bovengenoemde vormen van praktijkleren kunnen worden ingezet voor financiering van mbo-opleidingen van maximaal 9 maanden, zie ook [voortgang-uitwerking-aanvullend-sociaal-pakket](#)

Meer informatie over leerroutes in het mbo: [infographic herstarters_naar_een_leven_lang_ontwikkelen_via_het_mbo](#).

➡ LICHT AFNAME TEKORTEN STAGES EN LERBANEN

Dankzij de inspanningen van scholen, erkende leerbedrijven, O&O-fondsen en SBB konden veel mbo-studenten ondanks de coronacrisis beginnen met een stage of leerbaan. In totaal zijn in de eerste vier maanden van schooljaar 2020-2021 bijna 250.000 stages en leerbanen gestart bij erkende leerbedrijven. Uit cijfers van SBB begin december 2020 blijkt dat scholen een tekort verwachten van 19.200 stages en leerbanen. Dit is een afname van 6% ten opzichte van begin oktober. Door de huidige aangescherpte maatregelen is de kans groot dat de tekorten weer verder gaan oplopen.

Studenten die nog niet konden starten, lopen overigens niet direct studievertraging op. Scholen plannen zo mogelijk de stage op een later moment in de opleiding. Of studenten doen kennis en vaardigheden op via praktijkopdrachten of simulaties.

Actieplan om stages en leerbanen te behouden

Samen met scholen, leerbedrijven en regionale partners zoekt SBB naar oplossingen voor de tekorten. Het initiatief om stages en leerbanen bij leerbedrijven te werven en actualiseren is een belangrijk deel van het plan en loopt nog het hele schooljaar door.

Meer weten over het actieplan van SBB? Of hebt u ruimte voor een student? [s-bb.nl/helpt](#)

INKOMENSPOSITIE VAN STUDENTEN IN DE BEROEPSBEGELEIDENDE LEERWEG

Het rapport van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) brengt de inkomenspositie van studenten in de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) in kaart. Het richt zich op de vraag of het inkomen uit een baan in het kader van een leerwerktraject tijdens een bbl-opleiding voldoende is om van rond te kunnen komen. Uit dit rapport blijkt dat dit voor lang niet alle studenten het geval is. [Onderzoek-Nibud](#) en [uitwerking moties mbo](#)

ANTWOORDEN OP KAMERVragen OVER STAGETEKORTEN IN HET MBO

Aanleiding was het onderzoek van Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB) onder mbo-studenten. In haar beantwoording gaat de minister o.a. in op de rol van de SBB en scholen bij het behoud van stage- en leerwerkplekken.

Zie ook [antwoord-op-Kamervragen-over-stagetekorten-in-het-mbo](#)

3. NIEUWSBERICHTEN

BEANTWOORDING KAMERVragen OVER STUDIEFINANCIERING EN STUDIESCHULD

Daaruit blijkt dat de gemiddelde schuld per student sinds de invoering van het leenstelsel fors is toegenomen.

Zie [antwoord-op-Kamervragen-over-studiefinanciering](#)

ANTWOORDEN OP KAMERVragen OVER HET BERICHT OVER AANVULLENDE BEURS

Minister Van Engelshoven beantwoordt Kamervragen naar aanleiding van het bericht 'Studenten laten aanvullende beurs vaak liggen'. Gebrek aan goede informatie is een van de belangrijke oorzaken.

[Antwoord-op-kamervragen-over-het-bericht-studenten-laten-aanvullende-beurs-vaak-liggen](#)

AFSTANDSONDERWIJS IN HET MBO

De maatregelen voor het mbo tot 17 januari 2021 samengevat:

- Mbo-scholen schakelen over op volledig afstandsonderwijs.
- Uitzonderingen voor activiteiten op locatie zijn: examens, praktijkonderwijs en kwetsbare jongeren op alle niveaus.
- Verzwaarde lockdown geldt voor het onderwijs tot en met 17 januari
- Zie ook [corona-update mbo](#)

WELKE VRAGEN LEVEN ER BIJ DOCENTEN?

Bij de AOb komen veel vragen binnen over examinering, praktijkonderwijs en kwetsbare studenten. AOb-bestuurder Tamar van Gelder: "Het is voor docenten zoeken hoe het onderwijsprogramma op een goede en veilige manier door kan gaan."

Lees hier [de vragen-in-het-mbo-en-hbo-over-de-lockdown](#)

VERSTERKING KWALITEITSZORG IN HET MBO

Minister Van Engelshoven informeert de Tweede Kamer over de stand van zaken van de kwaliteitszorg in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Ze wil samen met bestuurlijke partners uit de mbo-sector afspraken maken over nadere duiding aan de wettelijke eisen van kwaliteitszorg. Ook wil ze leren tussen de mbo-scholen stimuleren. Dit door o.a. peer reviews en bench-learning systematisch onderdeel te maken van de kwaliteitszorg in het mbo.

Zie [kamerbrief-versterking-kwaliteitszorg-in-het-mbo](#)

MACRODOELMATIGHEID IN HET HO

Minister Van Engelshoven informeert de Tweede Kamer over het advies van de Commissie Bekostiging Hoger Onderwijs (CDHO) en het onderzoek over macrodoelmatigheid. Ze deelt de aanbeveling van de CDHO om te komen tot een nadere duiding van de macrodoelmatigheid. Ook wil ze de betrokkenheid van maatschappelijke partners en georganiseerd bedrijfsleven stimuleren. Daarbij kijkt ze vooral richting werkgevers. Van belang is om als vakbonden de vraag te beantwoorden welke rol wij hierbij willen spelen. Lees hier [meer over de brief en het technisch-rapport-cdho](#)

➡ **ANTWOORDEN OP VRAGEN OVER DE VOORTGANG VAN DE MAATREGELEN UIT INTERDEPARTEMENTAAL BELEIDSONDERZOEK NAAR JONGEREN MET EEN AFSTAND TOT DE ARBEIDSMARKT**

Minister Van Engelshoven beantwoordt de vragen van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) van de Tweede Kamer over de voortgang van de maatregelen uit Interdepartementaal beleidsonderzoek naar jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt.

[Antwoorden-op-vragen-inzake-de-voortgang-van-de-maatregelen-uit-interdepartementaal-beleidsonderzoek-naar-jongeren-met-een-afstand-tot-de-arbeidsmarkt](#)

➡ **ONDERZOEK NAAR AANPAK LAAGGELETTERDHEID**

Op verzoek van de ministeries OCW, BZK, SZW en VWS onderzoeken Expertisecentrum ECBO en beleidsonderzoeksbureau Ockham IPS van 2020-2024 samen de implementatie en de effecten van de tien beleidsmaatregelen van het Tel mee met Taalprogramma. Dit maakt onderdeel uit van de [Kamerbrief](#) van 18 maart 2019 waarin de minister haar plannen presenteerde. Lees meer over het [onderzoek-naar-aanpak-laaggeletterdheid](#)

➡ **MEER ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN VOOR LAAGOPGELEIDEN NODIG**

Laagopgeleiden lijken in Nederland behoorlijk uit de boot te vallen. Een derde van hen zit werkloos thuis. Belangrijke oorzaak is het gebrek aan basisvaardigheden die tegenwoordig, in welk beroep dan ook, onmisbaar zijn. Dit betreft lezen, schrijven, rekenen en digitale basics. Hoe komt dat? Wat schort er aan de infrastructuur voor dit onderwijs? Een kijkje over de grenzen biedt inspiratie.

In vergelijking met andere landen heeft Nederland geen landelijk beleid voor de kwaliteit en de facilitering van volwasseneneducatie. Ook de verantwoordelijkheid van kwaliteit en toegang tot de volwasseneneducatie is niet landelijk verankerd (De Greef & Segers, 2016). En budgettair gezien is het bedrag per inwoner dat beschikbaar is veel lager dan in de meeste landen in Noordwest-Europa.

Het kan anders, het kan beter. Hoe? Lees hier meer over in: [Naar een infrastructuur-voor-volwasseneneducatie](#)

➡ **MBO-STUDENTEN TEVREDEN OVER 21STE-EEUWSE VAARDIGHEDEN**

Mbo-studenten vinden hun vaardigheden voor creativiteit, communicatie en loopbaancompetenties ruim voldoende. Kritisch denken en mediawijsheid scoren hoog. Het stellen van grenzen en gezond gedrag scoren lager. Dat blijkt uit het driejarige, grootschalig NRO-onderzoek 'Move21' door ECBO, KBA Nijmegen en de Open Universiteit. Het onderzoek is uitgevoerd onder ruim 2.000 mbo-studenten van innovatieve onderwijsprogramma's bij verschillende mbo-scholen.

Praktijkpublicatie: [Toekomstgerichte vaardigheden in ontwikkeling in het mbo](#)

➡ **MINISTER SLOB EN MINISTER VAN ENGELSHOVEN INFORMEREN DE TWEDE KAMER OVER DE VOORTGANG VAN HET PROGRAMMA STERK BEROEPSONDERWIJS.**

Met het programma Sterk beroepsonderwijs werkt OCW sinds 2018 aan het behoud van een goed aanbod van beroepsonderwijs in iedere regio, door regionale netwerken te stimuleren en wettelijke ruimte voor samenwerking te bieden. Daarnaast wordt werk gemaakt van het samenvoegen van de gemengde leerweg (gl) en theoretische leerweg (tl) in het vmbo tot een nieuwe leerweg.

[Lees hier meer over de ontwikkelingen](#)

➡ **KAMERBRIEF VERSTERKING SAMENWERKING PRAKTIJKONDERWIJS EN MBO**

Minister Slob en minister Van Engelshoven informeren de Tweede Kamer over de samenwerking voor de entreeopleiding tussen het praktijkonderwijs (pro) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de vervolgstappen.

[Kamerbrief-versterking-samenwerking-praktijkonderwijs-en-mbo](#)

➡ **TOELATINGSTOETS PABO BENADEELT NIET-WESTERSE STUDENT**

Opleidingen die aan de poort selecteren, krijgen minder studenten met een migratieachtergrond binnen. De instroomtoetsen van de pabo worden nu tegen het licht gehouden om te zorgen dat deze voor diverse groepen toegankelijk wordt.

Lees hier meer over: [Toelatingstoets-pabo-benadeelt-niet-westerse-student](#)

DIGITAAL SCHOLINGSPORTAL

Omdat er grote behoefte is aan goede en betrouwbare informatie over zowel publieke als private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan ontwikkelt OCW een digitaal scholingsportal. Dit doet ze samen met een aantal stakeholders waaronder de FNV. Een dergelijk digitaal scholingsoverzicht moet ook toegankelijk zijn voor laaggeletterden en voor mensen die niet digitaal vaardig zijn. Daarnaast is het van belang dat de informatie actueel is, van hoge kwaliteit en het moet aansluiten op de behoefte in de arbeidsmarkt. Een dergelijk portal kan een belangrijk instrument zijn in het bevorderen van de regie van volwassenen op eigen scholing en ontwikkeling. Voorwaarde is dat dit gepaard gaat met goede ondersteuning, onafhankelijk loopbaanadvies en voldoende mogelijkheden en middelen om al werkend te kunnen leren. Zie ook [Kamerbrief-over-routekaart-leren-en-ontwikkelen](#)